

تایلند

تایلند

جفری ای. کمبل

ترجمه فاطمه شاداب

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Thailand

Geoffrey A. Campbell

Lucent Books, 2002

انتشارات قنوس

تهران، خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری،

شماره ۱۰۷، تلفن ۴۰ ۸۶ ۴۰ ۶۶

* * *

جفری ای. کمبل

تایلند

ترجمه فاطمه شاداب

چاپ اول

؟؟ نسخه

۱۳۹۱

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۲ - ۰۰۷ - ۳۱۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 311 - 007 - 2

www.qoqnoos.ir

Printed in Iran

؟؟؟ تومان

فهرست

مقدمه: ملتی منحصر به فرد و مدرن	۷
۱. سرزمینی با منابع سرشار	۱۱
۲. تاریخ ابتدایی	۲۹
۳. تشکیل کشوری مدرن	۵۱
۴. مردم تایلند: اتحاد در عین گوناگونی	۶۹
۵. فرهنگ و هنر	۸۹
۶. چالش‌هایی پیش روی تایلند مدرن	۱۰۹
اطلاعاتی در باره تایلند	۱۲۳
یادداشت‌ها	۱۲۹
گاهشمار	۱۳۱
منابعی برای مطالعه بیشتر تر	۱۳۵
منابع مورد مشاوره	۱۳۷
نمایه	۱۴۱

مقدمه

ملتی منحصر به فرد و مدرن

بانکوک، پایتخت تایلند، شهری است که به خوبی تنوع موجود در این کشور آسیای جنوب شرقی را به نمایش گذاشته است. کارخانه‌های صنعتی مدرن در کنار معابد باستانی بودایی قرار گرفته‌اند و معابد هم در محاصره آسمانخراش‌ها هستند. تقریباً، به هر کجا نگاه کنید، آمیخته‌ای از کهن و نو را در کنار هم می‌یابید که نشان‌دهنده کشور آسیایی مدرن و منحصر به فردی با گذشته تاریخی غنی است.

میراث فرهنگی تایلند آمیخته‌ای غنی از رسوم، جهان‌بینی‌ها و باورهایی است که گروه‌های نژادی مختلف با خود آورده‌اند و طی سده‌ها درهم آمیخته‌اند تا مردم تایلند پدید بیایند؛ این دیدگاه‌ها و عقاید حتی با وجود چالش‌های اقتصادی ناشی از مدرن شدن حفظ شده است. در واقع تایلند توانسته است این شعار را ثابت کند که «هرچه بیشتر تغییر رخ دهد، همه چیز بیشتر ثابت می‌ماند!» تکاپوهای بازرگانی در کنار آیین‌های مرسوم بودایی وجود دارند، و حتی گاهی اوقات راهبان بزرگ بودایی دعای خیرشان را نثار مؤسسات تجاری می‌کنند. گذشته کشور که به شدت تحت تأثیر آیین بودایی است، هنوز هم در معابد بودایی، که وات نامیده می‌شوند و در تمام کشور به وفور وجود دارند جریان دارد؛ عمر بسیاری از این وات‌ها، که نشان‌دهنده آثار هنری و معماری سنتی تایلند، به چند قرن می‌رسد.

حتی در مناطق روستایی هم می‌توان این ملغمه آیین کهن با روش‌های جدید امروزی را مشاهده کرد. شالیکاران همواره شکرگزار ارواحی هستند که معتقدند آب و محصول را در اختیار دارند و در عین حال خاک زراعتی را با تجهیزاتی چون تراکتور آماده می‌کنند. تایلها [یا سیامی‌ها] عقاید بوداییشان را با باور به ارواح خیر و شرّ درهم آمیخته‌اند. بسیاری از ارواح مثل مادر آب‌ها و مادر برنج ارواح خیرخواهی هستند و بعضی‌ها نیز ارواح خبیث به حساب می‌آیند. حتی تایل‌های تحصیلکرده نیز عقیده بسیاری به ارواح دارند. یکی از استادان دانشگاه چولالونگ کورن بانکوک گفته است: عقیده ما به ارواح چنان زنده است که فرزندانمان همیشه با شنیدن

آسمانخراش‌ها و معابد بودایی در کنار یکدیگر، در کشوری که آیین‌های سنتی و روش‌های جدید به موازات هم اجرا می‌شوند، قرار گرفته‌اند.

داستان‌های آن‌ها دچار ترس و وحشت می‌شوند و حتی صداهای غیرعادی در شب ممکن است بزرگسالان را هم بترساند تا حدی که سرشان را زیر لحاف فرو ببرند. می‌دانم که عاقلانه نیست، اما نمی‌توانید مرا متقاعد کنید که در تاریکی صدای ارواح شنیده نمی‌شود، به‌خصوص وقتی سگ‌ها حضور آن‌ها را حس می‌کنند. بالاخره من هم تایلندی هستم. دانستن ضعف‌هایمان یک چیز است و نگفتنش به دیگران چیز دیگر.^(۱)

غناي فرهنگي تایلند تا حدی به این دلیل است که تایلند از استعمار نیروهای غربی در امان مانده است. تایلند برخلاف کشورهای همسایه‌اش، که تحت سلطه نیروهای بریتانیایی و فرانسوی قرار گرفتند، مستقل باقی ماند. در واقع، در زبان تایی اسم کشور پرداس تای به معنی «سرزمین آزاد» است.

شاید نکته مهم‌تر از حفظ استقلال کشور توانایی زیاد مردم تای در پذیرش و انعطاف‌پذیری باشد؛ مردم تایلند، با جذب تأثیرات اقوام مختلف، توانسته‌اند ملتی واحد پدید بیاورند. حتی امروزه، با وجود رواج انواع سرگرمی‌های غربی و غذاهای آماده در تایلند، پیشرفت در معماری، آشپزی و هنرهای سنتی همچنان ادامه دارد. نتیجه این که کشوری مدرن با حس بارزی از ریشه‌های آسیایی‌اش به وجود آمده است.

سرزمینی با منابع سرشار

کشور پادشاهی تایلند نسبتاً کوچک است. این کشور در جنوب شرقی آسیا در کنار خلیج تایلند و دریای آندامان^۱ قرار گرفته و با میانمار، لائوس، کامبوج و مالزی هم‌مرز است. این کشور شامل یک بخش اصلی و یک زائده بلند و باریک به نام شبه‌جزیره مالایاست. تایلند از شمال به جنوب حدود ۱۷۵۰ کیلومتر طول دارد. فاصله شرق و غرب کشور حدود ۸۰۰ کیلومتر است. تایلند از نظر شکل شبیه سرفیل است.

اگرچه تایلند وسعت کمی دارد، اما در این وسعت ۵۱۴,۰۰۰ کیلومتر مربعی اش از تنوع چشمگیری برخوردار است. کوه‌ها از شمال، غرب و جنوب شرقی آن را احاطه کرده‌اند و این سرزمین که زمانی سیام نامیده می‌شد دارای صخره‌های مرجانی، پهنه‌های گسترده ساحلی درخت کرنا و جنگل‌های انبوه بارانی است. تایلند تنوع جغرافیایی زیادی دارد. در مرکز کشور فلات‌های گسترده‌ای وجود دارد. جغرافیای تایلند و چرخه باران‌های مانسون (موسمی) سبب شده است تا‌ها از آب و هوای مناسب برای کشت محصولات مختلف برخوردار باشند و همین آن‌ها را قادر می‌سازد که محصولات کشاورزی گوناگونی صادر کنند. همچنین

1. Andaman

مناطق مختلف آن دارای منابع طبیعی باارزشی است که تایلند را به قدرت اقتصادی جدیدی بدل کرده است.

آب و هوا

تایلند در منطقه حاره‌ای قرار گرفته است. در نتیجه هوا عمدتاً گرم و مرطوب است. میانگین درجه حرارت حدود ۲۷ درجه سانتیگراد و میزان رطوبت

متناسب با فصل، بین ۶۶ تا ۸۲ درصد متغیر است. با وجود این، هوا در تایلند بسیار متغیر است.

آب و هوای تایلند تا حد زیادی تحت تأثیر مانسون است که امکان رشد محصولات را در کل کشور فراهم می‌سازد. هر چند هنگامی که سخن از مانسون به میان می‌آید اغلب مردم بارش شدید را در نظر می‌آورند، مانسون در واقع عبارت است از وزش بادهای دوره‌ای که آب و هوا را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بادهای مانسون هم هوای خشک و هم دوره‌های طولانی بارانی را همراه می‌آورند. در تایلند، ماه‌های زمستان از اکتبر تا مارس خشکند و باد از شمال شرقی می‌وزد و طی ماه‌های تابستان، یعنی از آوریل تا سپتامبر، باد از جنوب غربی می‌وزد و باران فراوانی به همراه می‌آورد.

آناناس ورزین (کائوچو)

منطقه شبه‌جزیره تایلند احتمالاً بیش از دیگر مناطق متأثر از عملکرد مانسون است و میزان بارش سالانه آن به حدود ۲۵۰ سانتیمتر در سال می‌رسد. بارش باران فراوان با وجود خاک ماسه‌ای این منطقه سبب ایجاد موقعیتی ایدئال برای رشد گیاهانی چون درخت آناناس و رزین شده است.

در سراسر شبه‌جزیره درخت‌های آناناس کاشته شده است. در میان رشته‌کوه‌هایی که در طول سرزمین کشیده شده‌اند دره‌های حاصلخیز قرار دارند. دره‌های نسبتاً کوچک که از همه طرف با ساحل‌های زیبا احاطه شده‌اند به کشاورزان این امکان را داده‌اند که پیشگام تولید آناناس تازه و کنسرو شده در سراسر جهان باشند. فقط در سال ۱۹۹۹، تایلند حدود ۲,۱۹۷,۲۸۰ کیلوگرم آناناس تازه و ۵۳۶,۱۰۱,۶۵۰ کیلوگرم آناناس کنسرو شده صادر کرد.

بارش فراوان در شبه‌جزیره همچنین آب و هوای مناسبی برای کشت درختان رزین فراهم کرده است، هر چند امروزه این نوع درختان در شمال و نیز در طول ساحل خلیج تایلند هم کشت می‌شوند. باغبانان انگلیسی در

سال ۱۹۰۱ درختان رزین را از برزیل به تایلند آوردند و کشت این نوع درختان، با افزایش تقاضا پس از جنگ جهانی دوم، افزایش یافت. در سال‌های اخیر صادرات رزین در مقایسه با دهه ۱۹۵۰ حدوداً سه برابر شده است. صنعت تولید رزین در تایلند عمدتاً در دست کشاورزان کوچک است نه در دست تولیدکنندگان بزرگ، در نتیجه برخلاف مالزی که درختان رزین در پهنه‌های وسیع کشت می‌شوند، در تایلند در قطعات کوچک کاشته شده‌اند. در تایلند، از حدود پانصد هزار کشتزار درختان رزین، پنجاه هزار مزرعه وسعتی کم‌تر از ۲/۵ هکتار دارند و سیصد هزار مزرعه کوچک‌تر از یک هکتارند.

کارگران برای افزایش سوددهی درختان رزین، سپیده‌دم که شیرۀ درخت‌ها بیش‌تر و روان‌تر است، از درخت پوسته‌برداری و شیرۀ را در سطل‌هایی جمع‌آوری می‌کنند. سپس این شیرۀ با اسید فرمیک ترکیب می‌شود تا انعقادپذیر شود و به شکل توده‌ای دربیاید. سپس این ترکیب شسته و از بین غلتک‌ها عبور داده می‌شود تا فشرده شود. محصول نهایی آویزان می‌شود تا خشک و برای صادرات آماده شود.

کشاورزی در حال برداشت شیرۀ درخت رزین. تولید رزین یکی از صنایع مهم تایلند است.

گل ارکیده

یکی دیگر از محصولات کشاورزی و صادراتی تایلند که برای اقتصاد کشور اهمیت زیادی دارد گل ارکیده است. گل ارکیده در انواع شکل‌ها، رنگ‌ها و رایحه‌های شگفت‌انگیز تولید می‌شود؛ گل‌هایی که گلبرگ‌های ظریف و گوشت‌دار مشخصه آن‌هاست. گل‌های ارکیده در جنگل‌های حاره‌ای شمال شرقی تایلند، در مناطق جنگلی انبوه که انواع گوناگونی از گیاهان و جانوران را در خود جای داده‌اند، به صورت خودرو رشد می‌کنند. این گل‌ها همچنین در طول ساحل غربی شبه‌جزیره تایلند در جنگل‌های ساحلی درخت کرنا نیز به وفور می‌رویند. درختان کرنا

درختانی اند با ریشه‌هایی گسترده که به خوبی در آب‌های شور ساحلی رشد می‌کنند، آن‌ها مکان‌های ساحلی محافظت شده‌ای را پدید می‌آورند و همچنین مانع فرسایش خط ساحلی می‌شوند.

امروزه، مزارع ارکیده در سراسر کشور یافت می‌شود و انواع پیوندی آن نیز به طور دائم تولید می‌شود. آب و هوای مناسب کشور تولید این گل‌های زیبا را در سرتاسر سال ممکن می‌سازد. این گل‌ها با کشتی به سراسر دنیا صادر می‌شوند و اخیراً تایلند مقام اول صادرات ارکیده‌های حاره‌ای را کسب کرده است که بیش از دویست میلیون دلار در سال عایدی نصیب کشور می‌کند. با وجود این، مهم‌ترین محصول صادراتی تایلند برنج است.

کشت برنج

چرخه فصل‌های بارانی و خشک در تایلند ضرباهنگی برای زندگی شالیکاران پدید آورده است. برای رشد برنج حدود ۱۷۷ سانتیمتر بارش باران طی ماه‌های ژوئن (خرداد) تا نوامبر (آبان) لازم است. باران‌های مانسون نه تنها رطوبت لازم برای رشد برنج را فراهم می‌کند، بلکه اصول کاشت و درو کردن این محصول غذایی اصلی را هم تعیین می‌کند. در واقع، برنج سهم بزرگی در صادرات تایلند دارد و تنها در سال ۱۹۹۹ بیش از ۷/۵ میلیون تن برنج صادر کرده است.

تغییرات حاصل از مانسون از فصول خشک به فصول بارانی و به دنبال آن افزایش سطح آب رودخانه‌ها زمان مناسب برای کشت برنج را در منطقه دشت‌های مرکزی تعیین می‌کند. دشت‌های مرکزی زمین‌هایی مسطح و بدون درختند که قسمت اعظم آن‌ها را شالیزارها پوشانده‌اند، به همین دلیل، این منطقه را کاسه برنج تایلند می‌نامند. طی ماه‌های ژوئن (خرداد)، ژوئیه (تیر) و اوت (مرداد)، کشاورزان مزارع را آماده می‌کنند، بذرها را می‌کارند و نشاهای برنج را به شالیزارها منتقل می‌کنند. با شروع فصل خشک در نوامبر (آبان)، شالیکاران درو محصول را آغاز می‌کنند. در بعضی مناطق، درو از ماه ژانویه (دی) شروع می‌شود، مثل مناطق عمده دشت‌های مرکزی که انواع برنج آب عمیق کشت می‌شود.

کشاورزی در حال کار
در شالیزار. در منطقه
دشت‌های مرکزی هر
سال میلیون‌ها تن برنج
تولید می‌شود که باعث
شده این منطقه نام کاسه
برنج کشور را به خود
اختصاص دهد.

در مجموع، شالیکاران تایلند دو نوع برنج می‌کارند: یک نوع برنج
مناطق مرتفع است که در خاک مرطوب غنی از مواد غذایی کاشته
می‌شود و نوع دوم، برنج مناطق پست یا برنج آب‌های عمیق است که در
آب‌های راکد کشت می‌شود و توانایی رشد در خاک‌های نسبتاً فقیر و نیز
دوره درو طولانی‌تری دارد. هر دو برنج مناطق مرتفع و پست شامل انواع
چسبناک و غیرچسبناکند: برنج چسبناک برنجی است که در شمال کشور
خواستار بیش‌تری دارد و دانه‌های برنج به هم می‌چسبند و در بقیه مناطق

تایلند، برنج غیرچسبناک محصول اصلی برای مصرف داخلی و نیز صادرات است.

رودخانه‌ها

رودها در صنعت برنج‌کاری تایلند نقش مهمی دارند. هر چند بعضی شالیکاران، به خصوص رعیت‌های فقیری که مراسم مفصلی شبیه «دعای باران» اجرا می‌کنند، برای رشد محصولشان کاملاً به بارش باران‌های مانسون وابسته‌اند، اما عده‌ای هم مزارعشان را آبیاری می‌کنند. آبیاری مزارع این امکان را به آن‌ها می‌دهد که مقدار آب کافی برای تولید محصولاتشان فراهم کنند. این کشاورزان آب را مستقیماً از رودخانه‌ها یا شبکه وسیع آبراه‌ها یا «کلونگ‌ها»، که در تمام کشور به صورت متقاطع کشیده شده و رودخانه‌های اصلی را به هم متصل کرده‌اند، به زمینشان پمپاژ می‌کنند.

شاخص‌ترین رودخانه کشور رود چائو پرایا^۱ نام دارد که در تایلند گاهی به آن مینام می‌گویند که به معنای «مادر آب‌ها» است. چائو پرایا در دره مرکزی تایلند با به هم پیوستن رودهای پینگ، وانگ، یوم و نان تشکیل می‌شود. این رود با حدود ۳۶۰ کیلومتر طول به سمت جنوب جریان می‌یابد و از بانکوک می‌گذرد و به خلیج تایلند می‌ریزد؛ رود چائو پرایا و طغیان‌های سالانه‌اش زمین‌ها را با مواد مغذی غنی می‌کند و آب لازم برای کشت برنج نوع مرطوب را در دشت‌های مرکزی فراهم می‌کند. دیگر رودهای مهم تایلند عبارتند از: رود پاساک^۲ که از شمال به جنوب جریان دارد و از دشت‌های مرکزی می‌گذرد؛ رود ناخن چائوسی^۳ نیز به موازات آن از شمال به جنوب جریان دارد و به خلیج تایلند می‌ریزد؛ رود پینگ که مزارع بخش شمالی را سیراب می‌کند و از چیانگ مای^۴ می‌گذرد. روی رود پینگ، نزدیک به شهر تاک، سدی بسته شده است که

1. Chao Phraya

2. Pasak

3. Nakhon Chaisi

4. Chiang Mai

برق بانکوک و بسیاری دیگر از ایالت‌های کشور را تأمین می‌کند. رود می‌کونگ^۱ که از چین سرچشمه می‌گیرد، بخش اعظم مرز تایلند با لائوس را تشکیل می‌دهد و در زمین‌های کم‌قوت شمال شرقی تایلند، باریکه کوچکی از زمین‌های حاصلخیز برای کشاورزی را فراهم می‌کند.

در واقع رودهای تایلند و کلونگ‌ها که این رودها را به هم متصل می‌کنند عامل جریان حیات در کشورند و برای کشاورزان مقدار آب کافی را، که برای موفقیت کاشتشان، اهمیتی حیاتی دارد فراهم می‌کنند. هر چند این رودها در فصل‌های بارانی طغیان می‌کنند، اما مقادیر زیادی از رسوبات و خاک حاصلخیز را، که برای تجدید قوای خاک مفید است، به جا می‌گذارند. همچنین این رودها سیستم حمل و نقل طبیعی‌ای را فراهم می‌کنند که باعث می‌شود کشاورزان بتوانند محصولاتشان را با قایق به بازار بانکوک برسانند.

ماهگیری

رودهای تایلند علاوه بر این که برای تولید برنج کشور اهمیت زیادی دارند، منبع غنی غذا هم به حساب می‌آیند. در این رودها ۷۵ نوع مختلف ماهی کپور وجود دارد که بخش عمده‌ای از رژیم غذایی تایلندی‌ها را تشکیل می‌دهد. مقدار صید سالانه ماهی کپور حدود ۸۸۵۰ تن است. معمولاً صیادان سدهایی از جنس نی با سوراخ‌های کوچکی برای عبور ماهی‌ها روی رودها می‌بندند، سپس نزدیک این سوراخ‌ها تور پهن می‌کنند تا ماهی‌ها را به دام بیندازند.

خلیج تایلند نیز که از رود چائو پرایا و دیگر جریان‌های ساحلی رسوبات غنی دریافت می‌کند، از منابع مهم غذایی به‌شمار می‌آید. رسوباتی که به وسیله منابع آب شیرین وارد خلیج می‌شوند محیط مناسبی برای رشد پلانکتون‌ها هستند. پلانکتون‌ها منبع غذایی مهمی برای انواع گوناگونی از ماهی‌های آب شور و دیگر آبزیان که از نظر

1. Mekong

اقتصادی اهمیت زیادی دارند، از جمله میگو، شاه‌ماهی و ماهی ماکرل به‌شمار می‌آیند. همچنین این رسوبات جنگل‌های درخت کرنا را، که از نظر اقتصادی اهمیت دارند، تغذیه می‌کنند. این جنگل‌ها خود در پرورش ماهی نقش بسزایی دارند زیرا درختان کرنا در تالاب‌ها رشد می‌کنند و شبکه ریشه‌های گره‌دارشان، زیستگاه‌های مناسبی برای زاد و ولد ماهی به وجود می‌آورد.

تایلند یکی از صادرکنندگان بزرگ میگوی کنسرو شده است. ماهی‌های بزرگ‌تر مثل کوسه نیز گهگاه صید می‌شوند که بسیار سودآورند؛ باله‌های کوسه، به‌خصوص در بازار چین، فروش زیادی دارند. در سال ۱۹۹۸ کل صادرات غذاهای دریایی تایلند به بیش از ۸۰/۷ میلیون تن رسید.

مواد معدنی

هر چند خلیج تایلند منبع مهمی برای مواد غذایی دریایی است، منابع گاز

زیست‌بوم‌های شالیزارهای تایلند

شالیزارهای مرطوب تایلند در دشت‌های مرکزی نه تنها محیطی غنی برای تولید برنج فراهم می‌کنند، بلکه زیست‌بوم‌های پیچیده‌ای را هم شامل می‌شوند. آب راکد این شالیزارها زیستگاه قورباغه‌هایی است که به کنترل حشرات مضر کمک می‌کنند و نیاز به حشره‌کش را کاهش می‌دهند. پرندگان سرزمین‌های مرطوب مثل حواصیل، بوتیمار، اردک‌های تاجدار جذب این سرزمین‌ها می‌شوند و نیز پرندگانی مثل مونیای هم برای دانه‌چینی به این مناطق می‌آیند. حضور مونیای پرندگان شکارچی از جمله کورکور شانه‌سیاه و باز را به این منطقه می‌کشاند؛ این پرندگان نه تنها مونیای را شکار می‌کنند، بلکه قورباغه‌ها و دیگر حیوانات کوچک را هم شکار می‌کنند.

بسیاری از مزرعه‌داران ماهی‌هایی مثل گربه‌ماهی و ماهی کپور را در شالیزارها می‌اندازند که از گیاهان در حال فساد، جلبک‌ها و لارو حشرات تغذیه می‌کنند. در اواخر فصل مرطوب، مزرعه‌داران ماهی‌ها را صید می‌کنند که خود منبع غذایی دیگری به‌شمار می‌آید.

طبیعی هم دارد. دولت تایلند استفاده از گاز طبیعی به جای زغال سنگ را تشویق می‌کند، هر چند زغال سنگ هنوز هم منبع اصلی تأمین انرژی کشور به حساب می‌آید. زغال سنگ در سراسر کشور از جمله در شبه جزیره مالایا یافت می‌شود، اما بیشترین منابع آن در بخش کوهستانی شمال کشور قرار گرفته است. زغال سنگ تایلند اغلب به شکل لیگنیت است که زغال سنگی نرم و قهوه‌ای است و گهگاه قطعاتی از گیاهان را هم شامل می‌شود. بخش عمده زغال سنگ هم مثل گاز طبیعی صرف تولید برق برای تأمین نیازهای داخلی می‌شود. بیش از چهل نوع ماده معدنی که در تایلند استحصال می‌شود که مهم‌ترین آن‌ها از نظر اقتصادی لیگنیت است. دیگر مواد معدنی مهم

در سال‌های اخیر به منظور تأمین نیاز انرژی کشور از صادرات زغال سنگ تایلند کاسته شده است.

عبارتند از قلع، تنگستن و روی. نقش تایلند در مقام تأمین‌کننده جهانی این مواد معدنی کم‌رنگ شده است و امروزه تولیدات صنایع معدنی تایلند با کم‌تر از سی هزار کارگر، کم‌تر از ۱/۵ درصد تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد که نسبت به سال ۱۹۸۰ که با صد هزار نفر شاغل در این بخش پانزده درصد تولید ناخالص داخلی را به خود اختصاص می‌داد، کاهش یافته است. بخشی از این کاهش ناشی از رشد صنعت به‌خصوص در حوزه فناوری پیشرفته مثل تجهیزات حمل و نقل، تولیدات پتروشیمی و قطعات الکترونیکی است. نگرانی‌های زیست‌محیطی و تغییر رویکرد در سیاست دولت نیز سبب تقلیل فعالیت معادن شده است.

سیاست دولت تایلند در مورد بخش معادن در دهه ۱۹۹۰ با رویکرد گرایش به صادرات تغییر کرد، به این معنی که هدف آن دستیابی به توسعه پایدار با اولویت تأمین نیازهای صنعتی داخلی بود. در نتیجه، صنعت معدن هنوز هم در تأمین نیازهای رو به رشد صنایع تایلند بر پایه تأمین مواد خام لازم اهمیت به‌سزایی دارد. در سال ۱۹۹۸، حدود نود درصد مواد معدنی تولیدشده در داخل کشور مصرف شد. با وجود این، صاحب‌نظران معتقدند تایلند از نظر مواد معدنی منطقه بالقوه وسیعی است که همچنان باید بررسی شود، به این ترتیب موقعیت‌های صادراتی در آینده فراهم خواهد شد.

روزگاری تایلند یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان قلع در سراسر دنیا به شمار می‌رفت. اما در سال ۱۹۹۶، از اتحادیه کشورهای تولیدکننده قلع خارج شد، زیرا تولید داخلی آن به کم‌تر از ۲۲ هزار تن در سال رسید. نیاز داخلی تایلند به قلع زیاد بود و این کشور به واردکننده قلع بدل شد. اما هنوز هم قلع از منابع مهم تایلند است و هرچه بیش‌تر در داخل کشور تولید شود، واردات کاهش می‌یابد.

قلع و تنگستن

هرچند قلع در سال‌های گذشته از اقلام صادراتی تایلند بوده است،

آب و هوای مفید برای محصولات کشاورزی

آب و هوای متفاوت تایلند شرایط مناسبی برای کشت انواع مختلف محصولات فراهم کرده است. هر چند تایلند به دلیل صادرات برنج معروف است، از تولیدکننده‌های مهم دیگر محصولات کشاورزی هم به‌شمار می‌آید. مثلاً مانیوک (کاساوا)، نوعی ریشه است که از آن تاپیوکا به دست می‌آید، این ریشه به‌طور وسیع در ایالت‌هایی چون بوری و رایونگ، در جنوب شرق بانکوک، رشد می‌کند. هر چند بخش‌های غده‌ای آن در تایلند استفاده نمی‌شود، محصولی مناسب برای صادرات است و تایلند بزرگ‌ترین صادرکننده مانیوک در سراسر دنیاست. دیگر محصولات کشاورزی صادراتی عبارتند از: ذرت، دانه‌های سویا و نارگیل. این محصولات در کنار برنج، آناناس و رزین در بازارهای جهانی درآمد بالایی عاید تایلند می‌کند.

رشد سریع صنعت در کشور باعث کاهش اهمیت کشاورزی در اقتصاد تایلند شده است. درصد تولید ناخالص ملی در بخش کشاورزی از ۲۵ درصد در دهه ۱۹۷۰ به حدود ۱۱ درصد در دهه ۱۹۹۰ کاهش یافته است (تولید ناخالص ملی عبارت است از مقدار ارزش کل کالا و خدمات تولیدشده در کل کشور طی یک سال). با وجود این، صادرات محصولات کشاورزی همچنان روندی فزاینده دارد و تنها در سال ۱۹۹۹ درآمد حاصل از آن حدود ۵۸/۵ میلیارد دلار بوده است.

امروزه به‌طور روزافزونی در صنایع داخلی کشور به‌کار می‌رود. قلع غالباً در مناطق کوهستانی جنگلی در طول مرز با میانمار یافت می‌شود. شمال تایلند که منطقه کم‌جمعیتی است، خاستگاه بسیاری از قبایل چادرنشین کشور است. این منطقه از جنگل پوشیده شده و معمولاً هوای مه‌آلودی دارد. قلع همچنین در دره‌ها یافت می‌شود، چون رودخانه‌ها و نهرها قلع را از کوه‌ها می‌شویند و با خود به دره‌ها می‌آورند.

یکی دیگر از منابع اصلی قلع در تایلند شبه‌جزیره مالایاست. قلع این منطقه در رگه‌هایی از سنگ‌های گرانیته یافت می‌شود؛ این رگه‌ها به شکل گنبد‌های بزرگ صخره‌ای است که در عمق خاک فرو رفته‌اند. جزیره پوکت که - به سبب شکل ظاهری اش - آن را «مروارید تایلند» می‌نامند، در نزدیکی شبه‌جزیره در دریای آندامان قرار گرفته است.

ومرکز قلع کشور به شمار می‌آید. پوکت از دیرباز محل اصلی استحصال قلع بوده است و سابقه تاریخی استحصال قلع در آن به اواسط قرن شانزدهم میلادی می‌رسد.

امروزه، پوکت هنوز هم مهم‌ترین استحصال‌کننده قلع در تایلند است، ولی از اهمیت اقتصادی استحصال قلع در این شهر کاسته شده است، زیرا طی سال‌های اخیر با رشد جهانگردی هزاران نفر به خاطر سواحل شنی سفید و تشکیلات آهکی طبیعی منطقه به این ناحیه سفر می‌کنند.

قلع با روش‌های مختلفی استخراج می‌شود، از روش‌های کاملاً ابتدایی گرفته تا شیوه‌های جدید. در یکی از روش‌ها کارگران با خاکشویی در رودخانه‌ها و جدا کردن سنگ معدن مقداری قلع به دست می‌آورند و با دقت سنگ معدن‌های سنگین را از دیگر رسوبات جدا می‌کنند. در روش دیگر استخراج، با استفاده از شیلنگ‌های آب با فشار زیاد مقادیر زیادی از خاک شسته می‌شود سپس این خاک شسته شده خرد می‌شود و به وسیله لوله‌هایی وارد آبراهه‌ای می‌شود، در این قسمت سنگ معدن جدا می‌شود که این روش را استخراج با پمپ کردن سنگریزه و شن‌ریزه می‌نامند. روش دیگر لایروبی است. در این روش، با قایق‌های باری مجهز به سطل‌های بزرگ زمین زیر مسیرهای آبی یا زمین زیر دریا را می‌سایند، سپس محتویات حاصل را داخل یک توری می‌ریزند تا قلع از دیگر سنگ‌ها و رسوبات جدا شود.

یکی دیگر از مواد معدنی موجود در تایلند که معمولاً در کنار رسوبات قلع دیده می‌شود تنگستن است. تنگستن نقطه ذوب بالایی دارد و معمولاً برای آلیاژ کردن فولاد و ساختن رشته‌های لامپ به کار می‌رود. هر چند در شبه‌جزیره مالایا مقادیر زیادی تنگستن یافت می‌شود، اما منبع اصلی آن شمال کشور در طول مرز تایلند با میانمار است.

استخراج تنگستن در تایلند تا حدی به علت دوردست بودن منابع آن کند بود. تا پایان جنگ جهانی دوم، دسترسی به معادن تنگستن نزدیک به مرز میانمار به وسیله جاده ممکن نبود اما بعد از جنگ دولت جاده‌ای فرعی ساخت تا استخراج تنگستن سودآور شود. امروزه تایلند یکی از

بزرگ‌ترین تولیدکننده‌های تنگستن در دنیاست. هر چند تولید آن به طور چشمگیری کاهش یافته است.

روی، طلا، و سنگ‌های قیمتی

روی همچنان از منابع معدنی مهم تایلند به شمار می‌آید. روی، علاوه بر مصارف مختلف، برای گالوانیزه کردن ورقه‌های آهن و تولید باتری به کار می‌رود. با رکود اقتصادی آسیا در دهه ۱۹۹۰ و کاهش شدید نیاز داخلی به این فلز، میزان صادرات روی از سال ۱۹۹۷ تا سال ۱۹۹۸، ۱۹۶ درصد افزایش یافته؛ یعنی ۷۷ درصد نسبت به دیگر صادرات معدنی رشد داشته است. هر چند، برای همگامی با سیاست‌های دولت، مبنی بر توسعه مستمر، تولید روی کاهش یافته و از ۵۰۰ هزار تن در سال ۱۹۹۱ به حدود ۱۲۰۰ تن در سال ۱۹۹۸ رسیده است.

طلا نیز، هر چند به مقدار کم، در تایلند یافت می‌شود. مثلاً شرکت تانگکوم، که حاصل ادغام دو شرکت تایلندی و یک شرکت از گینه نو

صنعت جهانگردی در جزیره تایلندی پوکت به عنوان بزرگ‌ترین منبع اقتصادی جای استخراج قلع را گرفته است.

نفت و گاز در خلیج تایلند

امروزه بر اهمیت خلیج تایلند، که از دیرباز برای تایلندی‌ها یک منبع مهم غذایی بوده، به دلیل وجود نفت و گاز طبیعی افزوده شده است. کشف گاز طبیعی و نفت در این خلیج دقیقاً در زمان مناسبی روی داد، هنگامی که اقتصاد کشور از تکیه بر کشاورزی به اقتصاد مبتنی بر صنعت تغییر کرد.

وجود این منبع جدید انرژی در خلیج تایلند به دولت این اجازه را داد که با وجود افزایش نیازهای انرژی خانگی و صنعتی، اتکایش به سوخت وارداتی کم شود. هر چند روند کشف نفت و گاز، ساخت خط لوله و گسترش پالایشگاه‌ها در اواخر دهه ۱۹۹۰ به علت رکود اقتصادی کلی در آسیا کاهش یافت، ولی به سبب تلاش کشور به منظور خودکفایی در زمینه تولید انرژی این روند ادامه یافته است.

تایلند حدود سیصد میلیون بشکه ذخیره نفتی دارد و کشف مخازن جدید نیز همچنان ادامه دارد. با وجود این، تولید نفت تایلند حتی کفاف نیازهای داخلی کشور را نمی‌دهد — حدود هفتاد درصد نیازهای داخلی با نفت وارداتی تأمین می‌شود. اما رکود اواخر دهه ۱۹۹۰ مصرف داخلی را کاهش داده و در نتیجه تایلند توانسته است مقداری نفت صادر مقداری درآمد برای کشور حاصل کند.

مقدار گاز طبیعی موجود در منابع تایلند حدود ۱۲/۵ تریلیون فوت مکعب است و امروزه دولت تایلند مردم را به استفاده از گاز طبیعی تشویق می‌کند. این تلاش‌ها منجر به افزایش تدریجی تقاضای گاز طبیعی شده، اما هنوز هم بیش‌ترین حجم گاز مصرفی تایلند برای تولید برق، جهت تأمین مصارف خانگی و صنعتی، است.

تایلند از نظر منابع نفت و گاز غنی است. این منابع سبب ثبات اقتصاد کشور شده‌اند.

است، در سال ۱۹۹۵ برنامه‌اش را مبنی بر ساختن معدنی روباز نزدیک لوئه‌ای^۱ در شمال تایلند اعلام کرد. هر چند عمر این معدن فقط چهار سال تخمین زده می‌شد، «شرکت تانگکوم اعتقاد داشت که این روش بالقوه خوبی برای یافتن سنگ معدن ممتاز در آن ناحیه است» - نظری که بر اساس گزارش بررسی‌های انجمن زمین‌شناسی ایالات متحده ابراز می‌شد.^(۲) به‌علاوه در سال ۱۹۹۸، تانگکوم و شرکت معدن آکارا کشف طلا را در مناطق مرکزی و شمال شرقی تایلند اعلام کرده‌اند. آکارا تخمین زده که ذخایر طلا بیش از شانزده تن و به عبارت دیگر بیش از ۱۷۶۴۰ کیلوگرم است.

زمینه دیگری که تایلند در آن به صورت بالقوه جای رشد و پیشرفت دارد سنگ‌های قیمتی است. سنگ‌های قیمتی همان‌طور که از نامشان برمی‌آید، فوق‌العاده شفاف، رنگی و درخشانند و سختی و دوامشان به اندازه‌ای است که می‌توان آن‌ها را در زمره جواهرات شمرد. از جمله این سنگ‌های قیمتی و نیز نیمه‌قیمتی یاقوت کبود، یاقوت و توپاز (یاقوت زرد) است. یاقوت و یاقوت کبود انواع مختلفی از سنگ سنباده معدنی‌اند که نوعی از اکسید آلومینیوم است و رنگ قرمزی که مشخصه یاقوت است از مقادیر کم کروم موجود در سنگ سنباده ناشی می‌شود. رنگ‌های گوناگون یاقوت کبود نیز ناشی از مقادیر کم آهن و تیتانیوم موجود در سنگ سنباده است.

دولت به منظور تثبیت جایگاه کشور در مقام تولیدکننده بین‌المللی جواهر و سنگ‌های قیمتی در دهه ۱۹۹۰، برای تولید جواهر و فلزات قیمتی و نیز شرکت‌های استخراج معدن معافیت مالیاتی وضع کرد. با وجود این، در اواسط و اواخر دهه ۱۹۹۰ تولید سنگ‌های قیمتی کاهش و افزایش متناوب داشت - پدیده‌ای که بیانگر بازار بی‌ثبات بین‌المللی است. مثلاً در سال ۱۹۹۴، ۲,۱۰۵,۰۰۰ قیراط سنگ قیمتی تولید شد ولی این مقدار در سال ۱۹۹۶ به ۶۷۷,۰۰۰ قیراط کاهش یافت. بار دیگر در سال ۱۹۹۸ میزان تولید افزایش یافت و به ۱,۰۱۰,۰۰۰ رسید.

1. Loei

تایلند دارای تعدادی از سنگ‌های قیمتی از جمله یاقوت کبود، یاقوت و توپاز است.

منابع طبیعی تایلند - از شبکه رودخانه‌ها گرفته تا مواد معدنی خاک - همراه با آب و هوای گرم و پرباران به تایلند این فرصت را داده است تا در مقام یک قدرت مهم اقتصادی وارد قرن بیست و یکم شود. ذخایر منابع طبیعی، هم به عنوان مواد مهم صادراتی و هم به عنوان عامل ساختمانی برای ساخت اساس صنعتی کشور، به کار می‌روند. اکتشافات جدید همراه با مدیریت دقیق می‌تواند اقتصاد کشور را شکوفا کند. آب و هوای تایلند وضعیتی مناسب برای تولید فراوان مواد غذایی فراهم کرده است، به اندازه‌ای که هم نیاز جمعیت در حال رشد را تأمین می‌کند و هم صادرات کشاورزی روزافزونی داشته باشد. محیط زیست متنوع و آب و هوای تحت تأثیر مانسون نیز به این کشور موقعیتی را داده است تا نقش بزرگ‌تری در اقتصاد جهان ایفا کند.

تاریخ ابتدایی

هر چند مردم تایلند به اندازه سرزمینشان متنوع و گوناگونند، هویت ملی واحد و محکمی دارند. آن‌ها چه فروشنده باشند، چه شالیکار یا بانکدار، چه والدینشان متولد تایلند باشند چه چین، همگی خودشان را «تای» می‌نامند. منظور آن‌ها از این تعریف دو مفهوم را در بر دارد: اولاً، هویت محکم از این نظر که شهروند تایلندند، پیوندی که طبق رسوم تایلندی پیوند وفاداری بین پادشاه و مردم را تقویت می‌کند. ثانیاً، آن‌ها به زبان مشترک تایی صحبت می‌کنند و یک فرهنگ مشترک دارند. هر چند هویت فردی تحت عنوان تای پدیده نسبتاً جدیدی است، این هویت ملی ریشه در تاریخ قدیمی این کشور به خصوص تولد پادشاهی‌های کوچکی دارد که در این منطقه بین قرن هشتم و دهم توسط مهاجرانی از جمله مون‌ها، تای‌ها، خمرها به وجود آمدند.

مهاجران ابتدایی

تاریخ کهن تایلند تا حد زیادی ناشناخته است. بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند که مردمان جنوب شرقی آسیا، از حدود چهل هزار سال پیش، در اغلب قسمت‌های این منطقه که حتی بخش عظیمی از چین امروزی را

شهروندان تایلندی
مثل اعضای این گروه
هنری زبان و فرهنگ
مشترکی دارند.

نیز شامل می‌شود سکونتگاه‌های دائمی داشته‌اند. حتی در خود تایلند هم، در منطقه‌ای در شمال شرقی کشور در نزدیکی بان چیانگ، باستان‌شناسان بقایایی به دست آورده‌اند که بر کشت برنج، سفالگری و آهنگری دلالت دارد و متعلق به چند هزاره قبل از میلاد مسیح است. بین ده تانه هزار سال قبل، به دلایلی نامعلوم، این مردم نسبتاً همگون پراکنده شدند. این مهاجرت و جدایی طی سال‌ها سبب ایجاد تفاوت‌های فرهنگی و زبانی بین این مردم شده است.

یکی از اولین گروه‌های مهاجران که در تایلند امروزی سکونت گزیدند خمرها بوده‌اند. آن‌ها طی سال‌ها در جنوب شرقی آسیا پراکنده شدند و در قرن نهم در طول خط ساحلی از رود ایراودی تا رود مکونگ، که امروزه در میانمار و شمال تایلند قرار دارد، سکنی گزیدند. (خمرها بعدها یک تمدن قدرتمند در کامبوج امروزی پدید آوردند.) خمرها شالیکاران زمین‌های پست بودند و در دهکده‌هایی با خانه‌هایی از نی و